

The Elder Scrolls® V

SKYRIM™

Bethesda

UITBREIDINGSCONTENT SPELEN

Om de uitbreidingscontent te spelen, moet je het juiste pakket met uitbreidingscontent installeren. Zorg dat je - indien nodig - voor elk uitbreidingspakket de juiste taal kiest. Als je Skyrim al gespeeld hebt, vind je al je opgeslagen spellen in de menu's voor laden en opslaan. Je kunt dus gewoon verder spelen met een bestaand personage.

Dawnguard

Zodra je personage level 10 of hoger is, vertellen de wachters in de grote steden je geruchten over een eeuwenoude orde van vampierjagers, die bekendstaat als de Dawnguard. Als je personage nog geen level 10 is of je wilt de Dawnguard op eigen houtje gaan zoeken, dan kun je hun hoofdkwartier zo'n beetje ten oost-zuidoosten van Riften vinden.

Hearthfire

Als je al taken hebt voltooid voor de Jarls uit Falkreath, Hjaalmarch of Dawnstar, en hun vertrouwen hebt gewonnen, ontvang je een brief van de steward van hun respectievelijke steden om je te melden dat er land te koop is. Om land te kunnen kopen, heb je deze brief nodig. Je krijgt een gevarieerde opdracht en een missiedoel dat leidt naar de steward of de bewuste bestuurder van dat fort.

Als je nog niet het vertrouwen van de Jarls hebt gewonnen, ontvang je per koerier een brief wanneer je personage level 9 of hoger is. Deze brief zal je personage aansporen om langs te komen en te vernemen wat voor voordelen het biedt om voor hen te werken en hoe je land kunt kopen. Als je personage al level 9 of hoger is wanneer Hearthfire voor de eerste keer wordt geïnstalleerd, krijg je al snel wanneer je een stad of nederzetting bezoekt, een brief van een koerier.

Om in een vesting land te kopen moet je het vertrouwen van de Jarl winnen. Om het vertrouwen van een Jarl in een vesting te winnen, moet je bepaalde missies voltooiën of gunsten verlenen. Daarna ontvang je een brief die je personage laat weten dat er land te koop is. Deze brief is nodig om land te kopen.

Wat zijn de specifieke vereisten om in elke vesting land te bemachtigen?

- **Voor Falkreath:** je moet de gunsten **Rare Gifts** en **Kill the Bandit Leader** voltooiën. Vervolgens kun je land kopen van steward Nenia.
- **Voor Hjaalmarch:** je moet de missie **Laid to Rest** voltooiën. Vervolgens kun je land kopen van steward Aslfur.
- **Voor Dawnstar:** je moet de missie **Waking Nightmare** voltooiën en de gunst **Kill the Giant** verlenen. Let op: om deze gunst te kunnen verlenen moet je eerst level 22 of hoger hebben bereikt, en de missie **Waking Nightmare** Daedric hebben voltooid. Vervolgens kun je bij Jarl Skald the Elder terecht om land te kopen.

Dragonborn

Om te beginnen met het verkennen van Solstheim moet je naar de Windhelm-haven reizen en Gjalund Salt-Sage opzoeken, een zee kapitein die je voor een kleine vergoeding misschien wel naar het eiland wil brengen.

De centrale missie van Dragonborn begint kort nadat je van start bent gegaan met de hoofdmis­sie uit het spel, The Horn of Jurgen Windcaller, nadat je voor het eerst met de Greybeards hebt gesproken. Als die missie begonnen is, ontmoet je een groep Cultists die de missie­structuur van Dragonborn met je zullen bespreken.

VOORZORGSMAATREGELEN

• Deze disc bevat software voor het PlayStation®3-systeem. Gebruik de disc nooit in combinatie met een ander systeem; dit kan schade veroorzaken. • Deze disc voldoet uitsluitend aan de PlayStation®3-specificaties voor de PAL-markt en kan niet worden gebruikt op PlayStation®3-uitvoeringen met andere specificaties. • Lees zorgvuldig de gebruiksaanwijzing van de PlayStation®3 om verkeerd gebruik te voorkomen. • Plaats de disc altijd met de af te spelen kant naar beneden in het PlayStation®3-systeem. • Raak het oppervlak van de disc niet aan, maar houd de disc aan de rand vast. • Houd de disc schoon en vrij van krassen. Verwijder eventueel vuil voorzichtig met een zachte, droge doek. • Laat de disc niet bij een warmtebron, in direct zonlicht of in een zeer vochtige omgeving liggen. • Gebruik geen discs met een onregelmatige vorm, gebaarden of vervormde discs of discs die zijn gerepareerd met lijm. Deze kunnen tot storingen leiden.

LET OP UW GEZONDHEID

Speel altijd in een goed verlichte ruimte. Pauzeer regelmatig: na elk uur spelen 15 minuten. Stop met spelen bij duizeligheid, misselijkheid, vermoeidheid of hoofdpijn. Mensen die gevoelig zijn voor flitsende of flikkerende lichten of voor geometrische vormen en patronen kunnen zonder het te weten lijden aan een epileptische aandoening. Zij kunnen bij het televisiekijken of het spelen van videogames een epileptische aanval krijgen. Raadpleeg voordat u een videogame gaat spelen uw huisarts als u lijdt aan een epileptische aandoening of wanneer zich tijdens het spelen verschijnselen voordoen zoals verandering van het gezichtsvermogen, stuip trekkingen of andere onwillekeurige bewegingen, vermindering van het bewustzijn en/of verarring.

3D-GEZONDHEIDSWAARSCHUWING

Mogelijk ondervindt u tijdens het bekijken van 3D-beelden of het spelen van stereoscopische 3D-games op 3D-televisies hinder van fysieke ongemakken als vermoeide ogen of misselijkheid. Stop onmiddellijk met spelen als dergelijke symptomen zich voordoen en wacht tot je hersteld bent voordat je je televisie opnieuw gebruikt.

We raden je aan je PlayStation®3-systeem niet te lang achter elkaar te gebruiken en na elk uur spelen een kwartier pauze te nemen. Voor het bekijken van 3D-beelden of het spelen van stereoscopische 3D-games hangt het van de persoon af hoeveel pauzes er nodig zijn en hoe lang deze dienen te zijn. Zorg dat je pauzes in ieder geval lang genoeg zijn om fysieke ongemakken weg te nemen. Raadpleeg een arts als de problemen zich blijven voordoen.

Het gezichtsvermogen van kinderen (in het bijzonder van kinderen jonger dan zes jaar) is nog volop in ontwikkeling. We raden je aan een kinderarts of oogarts te raadplegen voordat je jonge kinderen blootstelt aan 3D-beelden of ze stereoscopische 3D-games laat spelen. Volwassenen dienen toezicht te houden zodat de kinderen de bovengenoemde voorzorgsmaatregelen in acht nemen.

SOFTWARE-PIRATERIJ

Gehele of gedeeltelijke onbevoegde reproductie van dit product, alsmede onbevoegd gebruik van gedeponeerde handelsmerken, is in veel gevallen strafbaar. SOFTWARE-PIRATERIJ schaaft niet alleen de belangen van consumenten, maar ook die van legitieme software-ontwikkelaars, -uitgevers en -verkopers. Als u vermoedt dat dit spel een illegale kopie is of over andere informatie over software-piraterij beschikt, belt u dan naar de klantenservice voor uw regio. U vindt het nummer achter in deze handleiding.

SOFTWARE VAN HET PS3™-SYSTEEM BIJWERKEN

Meer informatie over het bijwerken van de software van het PS3™-systeem vindt u op eu.playstation.com of in de verkorte handleiding van het PS3™-systeem.

De telefoonnummers van de klantenservice staan op de laatste pagina van deze handleiding.

PAN EUROPEAN GAMES INFORMATION (PEGI) LEEFTIJDSCLASSIFICATIESYSTEEM

Het PEGI leeftijdsclassificatiesysteem beschermt minderjarigen tegen computerspellen die ongeschikt zijn voor hun leeftijdsgroep. LET OP: het zegt niets over de moeilijkheid van het spel. Kijk voor meer informatie op www.pegi.info
PEGI bestaat uit drie onderdelen en stelt ouders en andere mensen die spellen kopen voor kinderen in staat een geïnformeerde keuze te maken die geschikt is voor de leeftijd van degene die het spel gaat spelen. Het eerste gedeelte is een leeftijdsclassificatie:

Het tweede gedeelte van de classificatie kan bestaan uit een of meer pictogrammen die het type inhoud van het spel aangeven. Afhankelijk van het spel zijn er een aantal van zulke inhoudspictogrammen mogelijk. De intensiteit van deze inhoud komt tot uitdrukking in de leeftijdsclassificatie van het spel. De pictogrammen zijn:

Het derde gedeelte is een logo dat aangeeft of het spel online gespeeld kan worden. Dit logo mag alleen worden gebruikt door leveranciers van online spellen die bepaalde normen hanteren, waaronder de bescherming van minderjarigen tijdens het online spelen:-

Kijk voor meer informatie op www.pegonline.eu

OUDERLIJK TOEZICHT

Voor dit product is op basis van de inhoud een niveau van ouderlijk toezicht vastgesteld. U kunt het niveau van ouderlijk toezicht op de PlayStation®3 instellen om te verhinderen dat er producten mee worden afgespeeld met een niveau van ouderlijk toezicht dat hoger is dan het niveau dat is ingesteld op het PS3™-systeem. Raadpleeg voor meer informatie de gebruiksaanwijzing van het PS3™-systeem.

Dit product is beoordeeld aan de hand van het PEGI-classificatiesysteem. De leeftijds- en inhoudsymbolen van de PEGI-classificatie staan op de verpakking van het product (behalve als de wet een ander keuringssysteem voorschrijft). Het verband tussen het PEGI-classificatiesysteem en het niveau van ouderlijk toezicht is als volgt:

NIVEAU VAN OUDERLIJK TOEZICHT

9 7 5 3 2

PEGI-LEEFTIJDSGROEP

18 16 12 7 3

In uitzonderlijke gevallen is het niveau van het ouderlijk toezicht van dit product hoger dan de geldende leeftijdsclassificatie. Dit is het gevolg van de verschillen tussen de leeftijdsclassificatiesystemen in de landen waar dit product wordt verkocht. Mogelijk moet u het niveau van het ouderlijk toezicht van het PS3™-systeem resetten om dit product te kunnen gebruiken.

BLES-01329

UITSLUITEND VOOR GEBRUIK THUIS: Deze software wordt uitsluitend in licentie gegeven om op PlayStation®3 entertainmentssystemen te worden gespeeld. Alle onbevoegde toegang, gebruik of overdracht van het product of de onderliggende auteursrechten en handelsmerken ervan zijn verboden. Ga naar eu.playstation.com/terms voor uw volledige gebruiksrechten. Bibliotheekprogramma's © 1997-2011 Sony Computer Entertainment Inc. zijn exclusief in licentie gegeven aan Sony Computer Entertainment Europe (SCEE). DOORVERKOPING EN VERHUIJER ZIJN VERBODEN TENZIJ DIT DUIDERLIJK DOOR SCE® IS TOEGESTAAN. Op PlayStation®Network, PlayStation®Store en PlayStation®Home zijn gebruiksvoorwaarden van toepassing en deze producten zijn niet verkrijgbaar in alle landen en talen (eu.playstation.com/terms). U hebt een breedband internetverbinding nodig. Gebruikers zijn verantwoordelijk voor de kosten verbonden aan de breedbandverbinding. Voor sommige content worden kosten in rekening gebracht. Gebruikers moeten 7 jaar of ouder zijn en voor gebruikers jonger dan 18 jaar is toestemming van de ouders vereist. Vergede verkoop uitsluitend in Europa, het Midden-Oosten, Afrika, India en Oecanië.

“B”, “PlayStation”, “PS3”, “△×□”, “SIXAXIS” and “” are trademarks or registered trademarks of Sony Computer Entertainment Inc. “PS3” is a trademark of the same company. “Blu-ray Disc” and “BD” are trademarks. The Elder Scrolls® V: Skyrim™ © 2011 Bethesda Softworks LLC, a ZeniMax Media company. Published by Bethesda Softworks. Developed by Bethesda Game Studios. The Elder Scrolls, Skyrim, Bethesda, Bethesda Game Studios, Bethesda Softworks, ZeniMax and related logos are registered trademarks or trademarks of ZeniMax Media Inc. in the U.S. and/or other countries. All Rights Reserved. Uses Havok™. © Copyright 1999-2011. Havok.com Inc. (or its licensors). All Rights Reserved. See www.havok.com for details. Uses Scaleform Gfx © 2009 Scaleform Corporation. All rights reserved. Uses Bink Video. Copyright © 1997-2011 by RAD Game Tools, Inc. Facen from Singular Inversions Inc. FaceFX Software used for facial animation. ©2002-2006, OC3 Entertainment, Inc. and its licensors. All rights reserved. Made in Austria. All rights reserved.

INHOUDSOPGAVE

Om te beginnen	2
Bediening	3
Hoofdmenu, kompas, personagemenu	4
Het spelscherm	5
Vaardigheden, je vaardigheden verbeteren en een level omhoog gaan	6
Extra's	7
Voorwerpenmenu, favorieten	8
Magiemenu	9
Kaarten en snel reizen	10
Dagboek	11
Dialogen, ruilhandel en huurlingen	12
Vechten	14
Sluipen, zakkenrollen en inbreken	15
Misdaad en straf	16
Alchemie	17
Betoveren	18
Smeden	19
Smelten, looien en koken	20
Paarden, huizen, boeken en opbergplekken	21
Garantie, technische ondersteuning en klantenservice	22

OM TE BEGINNEN

Playstation®3-Systeem

Voor video-uitvoer in HD zijn kabels en een HD-compatibel beeldscherm vereist. Beide zijn afzonderlijk verkrijgbaar.

HET SPEL STARTEN

Installeer het PlayStation®3-systeem volgens de instructies in de gebruiksaanwijzing. Bij het inschakelen licht de activiteitsindicator rood op. Dit betekent dat het PlayStation®3-systeem op standby staat. Druk op de activeringtoets. De activiteitsindicator wordt groen.

Plaats de disc van THE ELDER SCROLLS V: SKYRIM met het label naar boven in de disc-deksel. Selecteer in het beginmenu het pictogram van . Er wordt een miniaturweergave van de software getoond. Druk op de -toets om het laden te starten. Plaats of verwijder geen accessoires wanneer het apparaat aanstaat.

OPMERKING: de informatie in deze handleiding was correct op het moment dat deze werd gedrukt, maar tijdens de latere ontwikkeling van het product kunnen nog kleine wijzigingen zijn doorgevoerd. Alle screenshots in deze handleiding zijn afkomstig uit de Engelse versie van dit product.

Stoppen met spelen: Houd tijdens het spelen de PS-toets op de draadloze controller minstens 2 seconden ingedrukt. Selecteer daarna "Spel stoppen" in het getoonde scherm.

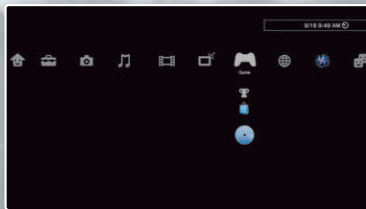
HINT: Druk na het afsluiten van het spel op de uitwerptoets om de disc te verwijderen.

Trofeën: Verdien, vergelijk en deel de trofeën die je verdient, door bepaalde doelen in het spel te verwezenlijken.

OPGESLAGEN GEGEVENS VOOR SOFTWARE IN PlayStation®3-FORMAAT

Opgeslagen gegevens voor software in PlayStation®3-formaat worden bewaard op de harde schijf van het systeem. De gegevens worden afgebeeld onder "Hulpprogramma voor opgeslagen data" in het spelmenu.

Deze titel maakt gebruik van een automatische opslag- en laadfunctie. Op bepaalde punten in het spel worden gegevens automatisch opgeslagen. Eerder opgeslagen gegevens worden tijdens het opstarten automatisch geladen. Schakel het systeem niet uit en reset het niet als de Harde Schijf toegangindicator knippert.

XMB™-menu

BEDIENING

HOOFDMENU

CONTINUE (HERVATTEN)

Speel verder met je meest recente opgeslagen game.

NEW (NIEUW)

Een nieuwe Skyrim-game beginnen.

LOAD (LADEN)

Je kunt kiezen uit een lijst met eerder opgeslagen games.

KOMPAS

Pictogrammen op het kompas geven belangrijke plekken in de buurt weer, zoals kerkers, steden of boerderijen. Zoektochtmarkeringen geven aan in welke richting de doelen van je actieve zoektocht zich bevinden. De aangepaste zoektochtmarkering geeft aan in welke richting een aangepast doel zich bevindt dat je op de wereldkaart geplaatst hebt.

PERSONAGEMENU

De vier onderdelen van het personagemenu zijn: Magic (magie), Skills (vaardigheden), Items (voorwerpen) en Map (kaart).

Open het personagemenu door op **○** te drukken. Tik de linker joystick of de richtingstoetsen in een willekeurige richting om het bijbehorende menu te selecteren, tik dan nogmaals in dezelfde richting om het menu te openen. Of houd de linker joystick of de richtingstoetsen in een willekeurige richting gedruwd om een menu snel te openen.

CREDITS

Bekijk de credits van Skyrim.

HET SPELSCHERM

- 1. KOMPAS**
Toont richting, locaties en zoektochtmarkeringen.
- 2. NAAM VAN DOELWIT**
De naam van het aangewezen personage en de daarbij behorende gezondheidsbalk.
- 3. DRAADKRUIS**
Helpt je richten op voorwerpen en personages.
- 4. LINKER- OF RECHTERHAND**
Toont je actieve wapen of spreuken. Schilden kunnen alleen worden gebruikt in je linkerhand.
- 5. FAVORIETEN**
Een lijst van de voorwerpen in je inventaris die je hebt gemarkeerd als je favorieten.
- 6. PIJLEN**
Als je een boog hebt geactiveerd, staat hier het aantal beschikbare pijlen.
- 7. BETOVERINGSENERGIE**
Toont de resterende energie van een betovert wapen.
- 8. MAGICKA**
Het gebruiken van spreuken verbruikt Magicka. Magicka herstelt langzaam met het verstrijken van de tijd; de mate van herstel kan worden vergroot door ras-gebonden krachten of magische voorwerpen. Slapen, wachten of drankjes kunnen je Magicka ook herstellen.
- 9. GEZONDHEID**
De hoeveelheid schade die je kunt incasseren. Slapen, wachten, drankjes, voedsel of spreuken kunnen je gezondheid herstellen.
- 10. UITHOUDINGSVERMOGEN**
Sprinten, krachtige aanvallen en slagen verbruiken uithoudingsvermogen. Uithoudingsvermogen herstelt met het verstrijken van de tijd; ras-gebonden krachten en magische voorwerpen vergroten de mate van herstel. Slapen, wachten, drankjes, voedsel of spreuken kunnen ook helpen het uithoudingsvermogen te herstellen.

VAARDIGHEDEN

Het vaardighedenmenu toont het totaal aan vaardigheden van je personage en de Perks (extraatjes). Je ziet ook de naam, het level en het ras van je personage.

VAARDIGHEDEN

Je hebt 18 vaardigheden. Onder elke vaardigheid staat een balk die aangeeft hoe dicht je bij het verbeteren van die vaardigheid bent. Hoe vaker je een vaardigheid gebruikt, des te sneller zal deze verbeteren.

Positieve/negatieve invloed op eigenschap

Je gezondheid, Magicka en uithoudingsvermogen worden onder in beeld weergegeven. Waarden in rood worden negatief beïnvloed door spreuken, vermogens, krachten of andere uitwerkingen. Waarden in groen worden positief beïnvloed.

VOORTGANGSBALK NAAR HOGER LEVEL

Hoe dicht je bij het verhogen van het level van je personage bent.

JE VAARDIGHEDEN VERBETEREN EN EEN LEVEL OMHOOG GAAN

VAARDIGHEDEN VERBETEREN

Er zijn drie manieren om een vaardigheid te verbeteren:

- Gebruik van een vaardigheid regelmatig. Hoe lager de vaardigheid, des te sneller deze verbetert door gebruik. Hoe hoger de vaardigheid, des te langzamer deze verbetert door gebruik. Je kunt aan de balk in het vaardighedenmenu zien hoe ver je verwijderd bent van het verbeteren van een vaardigheid.
- Train met een ander personage. Je kunt sommige personages betalen om je vaardigheden te verbeteren.
- Zoek een vaardighedenboek. Door het lezen van een vaardighedenboek wordt een bepaalde vaardigheid verbeterd.

EEN LEVEL OMHOOG GAAN

Om je level te verhogen, moet je een willekeurige combinatie van je vaardigheden meerdere keren verbeteren. Je bereikt sneller een hoger level door vaardigheden met hogere waarden te verbeteren. Je kunt aan de balk in het vaardighedenmenu zien hoe ver je verwijderd bent van het verhogen van je level.

EEN HOGER LEVEL

Als je een level omhoog gaat, moet je kiezen of je je gezondheid, Magicka of uithoudingsvermogen wilt verhogen. Je mag ook een extraatje selecteren. Je kunt meteen een extraatje selecteren, of dit voor later bewaren.

EXTRA'S

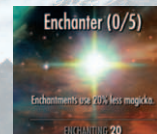

Perks (extraatjes) zijn speciale vermogens en uitbreidingen van je vaardigheden. Als je een level omhoog gaat, kun je een extraatje kiezen; je kunt er ook voor kiezen dit voor later te bewaren. Om een extraatje te selecteren, moet je voldoen aan de daarvoor benodigde vaardigheid en eventuele andere daarvoor verplichte extra's bezitten. Om bijvoorbeeld Destruction Dual Casting te selecteren, moet je eerst Novice Destruction kiezen.

1. Door jou gekozen extra's (Novice Destruction)
2. Voor jou beschikbare extra's (Destruction Dual Casting)
3. Niet voor jou beschikbare extra's (Impact)

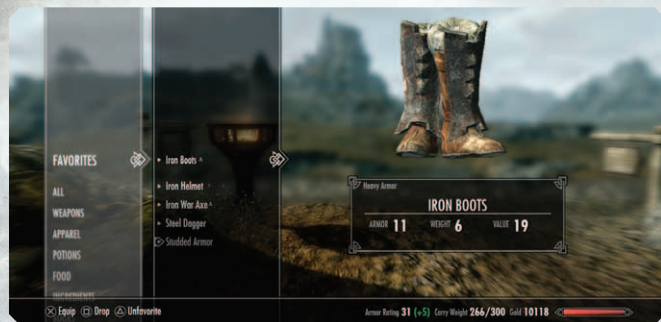

Elk extraatje toont je huidige vaardigheid en de vaardigheid die je nodig hebt om het extraatje te selecteren.

Sommige extra's kennen meerdere gradaties en je kunt ze meerdere malen upgraden.

VOORWERPENMENU

Het voorwerpenmenu toont al je voorwerpen. Je voorwerpen kun je filteren op de volgende categorieën: Alles, wapens, kleding, drankjes, voedsel, ingrediënten, boeken, sleutels en overige.

BEDIENING MENU

Linker joystick, ←/→, – Lijsten openen/sluiten

Linker joystick, ↑/↓ – Door lijsten bladeren

⊗ – Voorwerp gebruiksklaar maken/gebruiken/lezen

L1 / R1 – Linkerhand/rechterhand uitrusten

□ – Voorwerp laten vallen

△ – Favoriete voorwerp

R3 – Voorwerp onderzoeken

Rechter joystick – Voorwerp draaien

Carry Weight (draagkracht): Het gewicht dat je kunt meedragen voordat je overbelast raakt. Je maximale draagkracht is gebaseerd op je eigenschap uithoudingsvermogen.

Gold (goud): De hoeveelheid goud die je bezit.

Armor Rating (pantserklasse): De gecombineerde effecten van je fysieke pantser, actieve magische pantser-effecten en relevante Perks (extra's).

Damage (schade): De gecombineerde schade van je huidige wapen of wapens.

FAVORIETEN

In de Voorwerpen- en Magiemenu's kun je je favorieten aangeven door het gewenste wapen, pantser, spreuk of voorwerp te kiezen, te markeren en op **△** te drukken.

Tijdens het spelen kun je je lijst met favorieten naar voren halen door op **↑/↓ richtingstoetsen** te drukken. Vervolgens kun je met **↑/↓** door de lijst bladeren, met **⊗** of **L1 / R1** voorwerpen of spreuken uitrusten en gebruiken en snel van wapen wisselen tussen je linkerhand (**L1**) of rechterhand (**R1**).

Je kunt ook primaire en secundaire sneltoetsen toewijzen door **←/→ richtingstoetsen** ingedrukt te houden op voorwerpen in het favorietenmenu. Wissel tijdens het spelen tussen de twee voorwerpen met **←/→**.

MAGIEMENU

SPREUKEN

Succesvol gebruik van spreuken verhoogt je vaardigheden met spreuken binnen die groep. Je kunt nieuwe spreuken kopen bij verkopers of ze leren uit spreukenboeken die je in de wereld vindt.

KRACHTEN

Tik op **R2** om een uitgeruste kracht te gebruiken. Elk ras begint met een unieke kracht. In de loop van je avontuur kun je extra krachten krijgen. Je kunt maar met één kracht tegelijk zijn uitgerust en de meeste krachten kunnen maar één keer per dag worden gebruikt.

SCHREEUWEN

Schreeuwen zijn speciale combinaties van drakentaal die krachtige effecten hebben. Houd **R2** ingedrukt om een uitgeruste schreeuw te gebruiken. Hoe langer je de toets ingedrukt houdt, des te meer woorden van een schreeuw worden gebruikt en hoe krachtiger de schreeuw. Je kunt slechts met één kracht of schreeuw tegelijk zijn uitgerust.

Na het gebruiken van een schreeuw moet je wachten voordat je opnieuw kunt schreeuwen. Je kompas knippert tijdens het opladen. Als je kompas niet meer knippert, kunt je weer schreeuwen.

De afzonderlijke woorden van iedere schreeuw moeten worden geleerd door het vinden van woordmuren in de wereld. Nadat je een woord hebt geleerd, moet je dit ontgrendelen met een drakenziel voordat je het kunt gebruiken. Drakenzielen worden geabsorbeerd door draken te doden.

KAARTEN EN SNEL REIZEN

WERELDKAART

De wereldkaart toont de hele provincie Skyrim. Gebruik de **linker joystick** om over de kaart te bewegen, **L1/R1** om in en uit te zoomen, en **▲** om de kaart te centreren op je huidige positie. Met de **rechter joystick** beweeg je de kaart. Druk op **○** om de lokale kaart te bekijken.

Jouw positie: de pijl toont je positie op de kaart en de richting waarin je kijkt.

Doel(en) van de zoektocht: de doelen van je actieve zoektocht worden bepaald door de actieve zoektochten.

Aangepast doel: je kunt deze markering plaatsen door het indrukken van **⊗**.

SNEL REIZEN

Markeer een locatie op de kaart en druk op **⊗** om snel te reizen. Je kunt niet snel reizen vanuit gebouwen of terwijl je in gevecht bent. Tijdens snel reizen verstrijkt de tijd sneller, afhankelijk van hoe ver je reist. Als je een paard hebt, komt dat mee tijdens het snel reizen. Als je naar steden reist, zal je paard in de dichtstbijzijnde stal worden geplaatst.

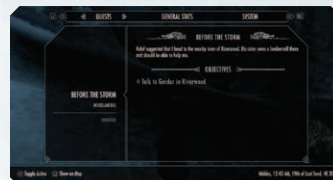

Ontdekte locatie: Je kunt oplichtende markeringen selecteren om snel te reizen.

Bekende locatie: Donkere markeringen zijn je bekend, maar je kunt ze pas selecteren om snel naar toe te reizen nadat je er een keer bent geweest.

DAGBOEK

SYSTEMMENU

SAVE (OPSLAAN)

Sla de game op elk gewenst moment handmatig op.

LOAD (LADEN)

Selecteer uit een lijst met eerder opgeslagen spellen.

INSTELLINGEN

GAMEPLAY (SPELEN)

In dit menu kun je de opges. Game difficulty (moeilijkheidsgraad van de game - hoe moeilijk de gevechten zijn), Look Sensitivity (kijkgevoeligheid), Invert the Y axis (Y-as omkeren), Autosave settings (instellingen voor automatisch opslaan) en Vibration (vibratie) aanpassen.

Druk op **L1/R1** om toegang te krijgen tot Quests (zoektochten), Stats (statistieken) en System (systeem)-menu's.

ZOEKTOCHTEN

Om een zoektocht als actief te markeren, selecteer je deze en druk je op **⊗**. Het activeren van een zoektocht voegt een of meerdere doelen voor een zoektocht toe aan je kompas, je wereldkaart en je lokale kaart.

De categorie Overige bevat bijzondere doelstellingen die kunnen leiden tot nieuwe zoektochten, locaties en beloningen.

OP DE KAART TONEN

Druk op **○** om het doel van de zoektocht op je wereldkaart te tonen.

ALGEMENE STATISTIEKEN

Algemene statistieken toont informatie over de vorderingen van je personage in het spel.

DISPLAY (BEELDSCHERM)

In dit menu kun je de Brightness (helderheid) en HUD Opacity (HUD-transparantie) aanpassen. Je kunt ook het draadkruis, onderdeling van dialogen en algemene ondertiteling aan/uit zetten.

AUDIO (GELUID)

Gebruik dit menu om het volume aan te passen.

CONTROLS (BEDIENING)

In dit menu kun je de configuratie van de gamecontroller aanpassen.

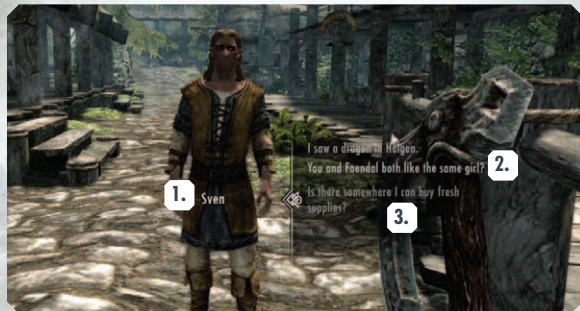
HELP

Dit menu biedt extra instructies over hoe het spel te spelen.

QUIT (STOPPEN)

Terug naar het hoofdmenu.

DIALOGEN, RUILHANDEL EN HUURLINGEN

DIALOGEN

Druk op **X** om met iemand te praten. Om een gesprek te beëindigen, druk je op **O**.

1. Naam van personage
2. Onderwerpen die je niet hebt besproken
3. Onderwerpen die je hebt besproken

DIALOGOPTIES

De lijst met onderwerpen die je met deze persoon kunt bespreken. Soms moet je omlaag scrollen om aanvullende opties te zien. Het vragen naar bepaalde onderwerpen kan aanvullende dialoogopties opleveren. Lichtgekleurde dialoogopties geven onderwerpen aan die je nog niet hebt besproken. Donkergekleurde dialoogopties geven aan dat je dit onderwerp al hebt besproken, hoewel er binnen dit onderwerp misschien nog andere onderwerpen zijn te bespreken.

Soms moet je informatie verkrijgen van een personage. Er zullen ook speciale dialoogopties verschijnen, waaronder:

Persuade (overtuigen): Overtuig een personage door alleen te praten om je iets te vertellen. Een hogere vaardigheid in Speech (spreken) geeft meer kans dat je iemand kunt overtuigen.

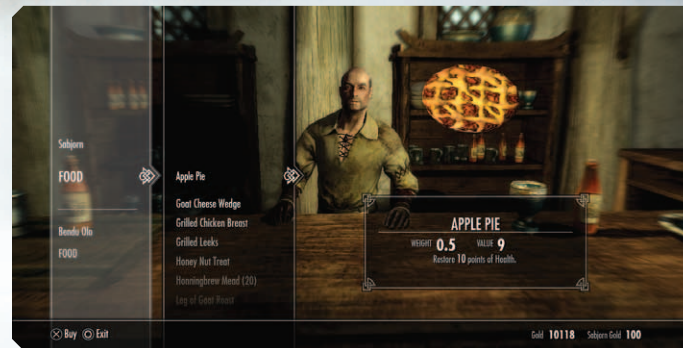
Intimidate (intimideren): Beweeg een personage met enige aandrang om te praten. Het succes hangt af van je vaardigheid en level in Speech (spreken).

Bribe (omkopen): Overtuig iemand om te praten met behulp van een bedrag aan goud.

Brawl (vechtpartij): Ga een vuistgevecht aan met het personage. Als je wint, krijg je de informatie die je nodig hebt. Geen van beiden kan sterven tijdens een vuistgevecht, maar als je een wapen gebruikt, zal de vechtpartij overgaan in een gevecht, met de daarbij behorende criminaliteit.

VAARDIGHEIDSTRAINING

Tegen betaling kunnen sommige personages je trainen om je vaardigheden te verbeteren. Slechts een beperkt aantal personages is in staat om je vaardigheden te leren en nog minder kunnen vaardigheden op hogere niveaus aan je leren.

RUILHANDEL

Als je ruilhandel wilt doen, krijg je zowel je eigen inventaris als die van de verkoper te zien. Voorwerpen boven de streep zijn van de verkoper; voorwerpen onder de streep zijn van jou.

Selecteer wat je van de ander wilt kopen en druk op **X** om te kopen. Je kunt ook iets verkopen aan de verkoper door het desbetreffende voorwerp in je inventaris te selecteren en op **X** te drukken. Verkopers kopen alleen voorwerpen van de soort die ze verkopen, dus niet al je voorwerpen worden weergegeven.

De prijzen waartegen je voorwerpen koopt en verkoopt, hangt af van je vaardigheid Speech (spreken) en extra's. Handeldrijven verbetert je vaardigheid Speech (spreken).

HUURLINGEN EN VRIENDEN

In de kroegen in de wereld vind je huurlingen die je kunt inhuren om met je mee te vechten. Elke huurling heeft zijn eigen gevechtsspecialiteit en je kunt ze opdrachten geven. Ze kunnen ook voorwerpen voor je dragen.

Soms vinden vrienden het goed dat je bij wijze van cadeau voorwerpen uit hun inventaris haalt. Ze kunnen je ook op je reis vergezellen. Soms kun je hen ook iets cadeau geven.

BEVELEN GEVEN AAN VOLGELINGEN

Wijs een volgeling aan en houd **X** ingedrukt om de commandomodus te activeren. Je kunt je volgelingen dan opdragen:

- Op een bepaalde plek te wachten
- Een voorwerp te gebruiken in de wereld, zoals een schakelaar of een stoel
- Een vijand aan te vallen
- Een gesloten deur of opbergplek te openen
- Voorwerpen in de wereld op te rapen

Je kunt niet alle volgelingen bevelen geven en sommigen zijn misschien niet in staat om bepaalde opdrachten uit te voeren. Denk eraan dat de bewakers jou verantwoordelijk houden voor misdaden die je volgelingen plegen.

VECHTEN

Skyrim is een gevaarlijke plaats, zelfs voor de meest ervaren avonturier. Het leren van essentiële gevechtstechnieken is vereist om te overleven.

WAPENS

Er zijn allerlei soorten wapens in Skyrim. De schade die je aanricht hangt af van het wapen zelf, je vaardigheden en alle relevante Perks (extraatjes). Het duurt langer om met zwaardere wapens te zwaaien en ze kunnen in de loop der tijd minder schade toebrengen dan een sneller wapen. Zwaardere wapens vertragen je ook tijdens het bewegen.

HANDGEMEENAANVALLEN

Er zijn twee soorten aanvallen: standaardaanvallen en krachtige aanvallen. Tik op **R1** om een standaardaanval uit te voeren. Hou **R1** ingedrukt om een krachtige aanval uit te voeren. Het uitvoeren van krachtige aanvallen kost uithoudingsvermogen, maar ze richten twee keer zoveel schade aan. Met krachtige aanvallen kun je je tegenstander soms aan het wankelen brengen, zodat je extra aanvallen kunt uitvoeren. Zwaardere wapens verbruiken meer uithoudingsvermogen tijdens krachtige aanvallen dan lichte wapens.

BOOGSCHieten

Om met een boog aan te vallen, houd je **E** ingedrukt om de pees maximaal te spannen. Laat dan **R1** los om de pijl af te schieten. Hoe verder je de pees naar achteren trekt, des te meer schade je toebrengt. Je kunt een schot annuleren door **D** in te drukken. Je kunt extra's selecteren onder de vaardigheid Boogschieten om vaardigheden te krijgen zoals inzoomen of de tijd vertragen. Dit doe je door **L1** ingedrukt te houden terwijl je een pijl hebt aangespannen.

EENHANDIGE EN TWEehandIGE WAPENS

Bepaalde wapens, zoals dolken, zwaarden, knotsen en oorlogsbijlen, zijn eenhandige wapens en kunnen worden gebruikt in combinatie met een schild of een ander wapen. Voor andere wapens, zoals strijdbijlen, slagzwaarden en strijdhamers, heb je twee handen nodig en deze kunnen niet worden gebruikt in combinatie met een schild of een ander wapen. Tweehandige wapens zijn trager maar richten meer schade aan.

BLOKKEREN

Houd **L1** ingedrukt om te blokkeren. Blokkeren met een schild of een wapen vermindert de schade die je incasssteert. Blokkeren met een schild is effectiever dan met een wapen. Houd **L1** ingedrukt en tik op **R1** om een zet met je wapen of schild uit te delen. Een zet verbruikt uithoudingsvermogen en brengt de tegenstander aan het wankelen, zodat je een opening krijgt om een aanval te plaatsen. Je kunt ook een extra gebruiken om Power Bashing (krachtige zet) te krijgen. Dit is een sterkere aanval die je uitvoert door tijdens het blokkeren **R1** ingedrukt te houden.

PANTSER

Elk stuk pantser dat je draagt, verbetert je algemene bescherming, of armor rating. Hoe hoger je armor rating, des te beter je beschermd bent. De hoeveelheid bescherming die je pantser geeft hangt af van het pantser zelf, je vaardigheid met dat type pantser en alle relevante Perks (extraatjes) die je hebt geselecteerd.

OVERGAVE

Als je in gevecht raakt met een vriend of een bewaker, dan kun je jezelf overgeven door je wapen op te bergen. Als je tegenstander dat wil, zal hij stoppen met vechten.

“Blokkeer, plaats een tegenstoot, geef een zet! Raak ze als ze op de grond liggen! Zij tonen geen genade, dus waarom zou jij dat wel doen? Bij vechten draait het om de aanval, om het vroeg aanpakken van je vijand en nooit loslaten.”

— Eduardo Corvus, Doden voordat je gedood wordt

SLUIPEN, ZAKKENROLLEN EN INBREKEN

SLUIPEN

Sluipen zet je aan en uit met **L3**. Door te sluipen kun je zakkenrollen en stiekeme, krachtige aanvallen uitvoeren. Je stealthstatus wordt weergegeven als je hurkt:

Als het dradenkruis voor sluipen volledig open is, kun je worden ontdekt.

Als het dradenkruis voor sluipen half open is, loop je gevaar om ontdekt te worden.

Als het dradenkruis voor sluipen gesloten is, ben je verborgen.

Als het oog volledig open is en het dradenkruis “DETECTED” (ontdekt) toont, dan ben je ontdekt door een vijand in de buurt die op het punt staat de aanval te openen. Als het oog volledig gesloten is en het dradenkruis “HIDDEN” (verborgen) toont, zijn alle vijanden in de omgeving je uit het oog verloren en stoppen ze met zoeken.

Hoe efficiënt je sluipt, wordt beïnvloed door vele factoren:

- **Je vaardigheid sluipen helpt je alleen als je gehurkt bent.** Hoe hoger je vaardigheid sluipen, des te makkelijker het is om onontdekt te blijven. Verbeter je vaardigheid sluipen door met succes heimelijke aanvallen uit te voeren, of binnen het bereik van een doel te sluipen. Er zijn diverse extra's voor sluipen die je aanvullende bonussen voor stealth geven.
- **Line of sight (zichtlijn):** Een vijand kan je veel slechter ontdekken als hij je niet kan zien.
- **Darkness (duisternis):** In donkere gebieden ben je slechter zichtbaar.
- **Movement (beweging):** Je bent het moeilijkst te ontdekken als je niet beweegt en het makkelijkste als je rent.
- **Sound (geluid):** Tweehandige wapens maken het meeste lawaai. Eenhandige wapens zijn stiller, dolken en bogen zijn geruisloos. Het gebruiken van spreuken zorgt voor zowel geluid als licht. Zwaardere pantser maakt meer lawaai als je beweegt.

Het aanvallen van een vijand die jou niet heeft ontdekt, geeft je een schadebonus. Hoeveel dat is, is afhankelijk van het wapen en kan worden verhoogd door extra's.

Vijanden reageren op geluiden in de omgeving, zoals de inslag van pijlen of het afgaan van valstrikken. Soms kun je hier gebruik van maken om een vijand weg te lokken van zijn positie.

ZAKKENROLLEN

Je moet sluipen om te kunnen zakkenrollen. Benader het doel en activeer het om de inventaris ervan te openen. Selecteer het voorwerp dat je wilt stelen, of een voorwerp uit jouw inventaris dat je op hem wilt planten. Als je slaagt, wordt het voorwerp toegevoegd aan je inventaris. Als je wordt ontdekt tijdens het zakkenrollen, word je aangegeven zonder dat je het voorwerp bemachtigt.

Hoe hoger je Pickpocket (zakkenroller)-vaardigheid, des te kleiner de kans dat je betrapt wordt. Alleen kijken naar de inventaris van een personage is geen misdad.

Met de **rechter joystick** draai je het slot en met de **linker joystick** het inbreekgereedschap. Hoe dichterbij het inbreekgereedschap bij de juiste positie is als je het draait, des te verder draait de cilinder van het slot voordat het inbreekgereedschap breekt. Alleen wanneer het inbreekgereedschap in de juiste positie is, zal het slot volledig draaien en open gaan.

MISDAAD EN STRAF

MISDAAD, PREMIES EN DE GEVANGENIS

Onderstaande acties worden beschouwd als misdaden en worden gerapporteerd als je betrap wordt: Voorwerpen of paarden stelen, zakkenrollen, een slot openbreken, verboden terrein betreden, een gevecht beginnen (zelfverdediging is geen misdaad) of het doden van een vreedzaam personage.

Als er een misdrijf wordt gemeld, wordt een Bounty (premie) op je hoofd gezet voor de stad of het dorp waarin je je bevindt. De hoogte van de premie is afhankelijk van de ernst van de begane misdaad.

Iedereen die ziet dat je een misdaad begaat, wordt een getuige. Als je erin slaagt om vlak na het begaan van een misdaad alle getuigen uit de weg te ruimen, krijg je geen prijs op je hoofd.

Als er een premie op je hoofd staat, zullen wachters op je af komen en je arresteren. Als je vlucht, komen ze achter je aan. Als je ontsnapt naar een andere stad of gemeente waar geen premie op je hoofd staat, zullen de wachters daar je negeren.

Als je gevangen genomen wordt door de wachters, heb je meestal de volgende opties:

- **Betaal de prijs die op je hoofd staat om uit de gevangenis te blijven.** Alle gestolen voorwerpen in je inventaris worden verwijderd, inclusief voorwerpen die je ongemerkt had gestolen.
- **Verzet plegen tegen je arrestatie.** Als je verzet pleegt, vallen de wachters je aan. Als je ontsnapt, blijft de premie in de betreffende stad of het dorp op je hoofd staan en als je terugkeert, zullen de wachters proberen je te arresteren. Als je jezelf overgeeft door je zwaard in de schede te steken, kunnen de bewakers, afhankelijk van je reputatie, stoppen je aan te vallen. Maar je wordt dan wel gewoon gearresteerd.
- **Ga naar de gevangenis en ontloop de boete.** Als je naar de gevangenis gaat, kun je proberen het slot van je cel te openen om ongemerkt te ontsnappen. Activeer het bed in je cel om je tijd uit te dienen. Als je straf er op zit, verschijn je weer buiten. Je voortgang wat betreft het opwaarderen van vaardigheden gaat verloren, afhankelijk van hoe lang je straf is.

Overal in Skyrim zijn alchemische ingrediënten te vinden. Drinkjes en vergiften worden gemaakt door bij Alchemy Workbenches (alchemistische werkbanken) ingrediënten die een gemeenschappelijke uitwerking bezitten, met elkaar te mengen. Je personage kan drankjes gebruiken om positieve effecten te verkrijgen. Vergif wordt toegepast op je wapens om deze extra schade te laten aanrichten.

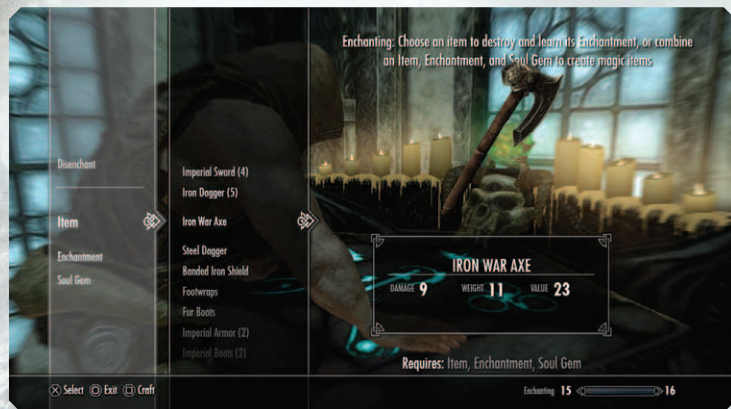
Hoe hoger je vaardigheid Alchemy (alchemie), des te krachtiger de drankjes en gifstoffen zijn die je kunt maken. Je vaardigheid Alchemy (alchemie) wordt verbeterd door het eten van ingrediënten en het maken van drankjes en vergiften.

Alle ingrediënten hebben vier verschillende uitwerkingen. Ontdek de eerste uitwerking door het ingrediënt te eten en experimenteer met het combineren van ingrediënten om de overige uitwerkingen te ontdekken. Als een drankje of een vergif mislukt, hadden de ingrediënten geen gemeenschappelijke uitwerkingen. Je kunt ook Perks (extraatjes) verdienen, waarmee je meer uitwerkingen kunt ontdekken door een ingrediënt te eten.

“De trol mag dan dood zijn, maar je werk is nog niet klaar. Laat de vlammen uitdoven en onderzoek daarna het lijk van de trol. Als je geluk hebt, vind je wat vetresten die een goede prijs zullen opleveren in de apotheek. Trouwens, als je zelf aanleg hebt voor alchemie, dan kun je het vet koken voor gebruik in allerlei drankjes en tonicums.”

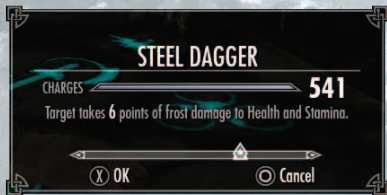
— Finn, Trollen doden

BETOVEREN

Betoveren is de kunst van het toepassen van magische effecten op pantser en wapens. Voor het maken van een betoverde voorwerp, heb je een nodig: een geleerde betovering, een gevulde zieledelesteen en een niet betoverde voorwerp dat je kunt gebruiken. Hoe hoger je vaardigheid Enchantment (betoveren), des te beter het betoverde voorwerp.

Je leert betoveringen door betoverde voorwerpen te vernietigen. Breng betoverde voorwerpen naar een Arcane Enchanter om ze te vernietigen.

Je kunt gevulde zieledelesten in de wereld vinden of ze maken met behulp van de spreuk Soul Trap (zieleval) om de ziel van een wezen te vangen in een lege zieledelesteen.

Sommige betoveringen kunnen alleen aan wapens worden gekoppeld, terwijl andere alleen kunnen worden gebruikt met gedragen voorwerpen of items, of bepaalde soorten gedragen voorwerpen. Betoverde wapens verbruiken met elke treffer energie en moeten weer worden opgeladen. De krachtbalk en de grootte van de ziel in de zieledelesteen bepaalt hoeveel zielsenergie het betoverde wapen kan bevatten.

Betoveringen door gedragen voorwerpen zijn permanent en hoeven niet te worden opgeladen.

SMEDERIJ

Gebruik smederijen om nieuwe wapens en pantser te maken. Hoe hoger je Smithing (smeed)-vaardigheid, des te betere wapens en pantsers je kunt smeden. Verbeter je vaardigheid Smithing (smeden) door het creëren of verbeteren van wapens, pantser, training of het lezen van vaardighedenboeken.

Om wapens en pantser te maken heb je componenten nodig als ijzer of staal. Deze kun je vinden in de wereld, evenals de kennis hoe je een voorwerp moet maken. Om nieuwe wapen- en pantseropties te ontgrendelen, selecteer je Perks (extra's) in de groep Smithing (smeed)-vaardigheden.

Grindstones (slijpstenen): De slijpsteen verhoogt de schade die wapens aanrichten. Om een wapen te slijpen moet je het daarvoor benodigde materiaal hebben. De mate van verbetering hangt af van je vaardigheid Smithing (smeden) en de extra's.

Workbenches (werkbanken): Gebruik werkbanken om armor rating van een voorwerp te verbeteren. Je hebt componenten nodig om je pantser te upgraden. De mate van verbetering hangt af van je vaardigheid Smithing (smeden) en de extra's.

SMELTEN, LOOIEN EN KOKEN

SMELTEN

Ruw erts kan overal in de wereld worden gevonden, voornamelijk in mijnen. Je kunt dit erts bij een smelterij omsmelten tot metalen baren die nodig zijn om wapens en pantser te smeden.

LOOIEN

Op looirekken worden dierenhuiden gedroogd tot ruw leer. Hoe groter het dier, des te meer leer een huid zal opleveren. Ruw leer wordt in reepjes gesneden. De reepjes worden gebruikt als componenten voor het maken van pantser en wapens.

KOKEN

In kookpotten kun je diverse soorten voedsel bereiden dat verschillende tijdelijke uitwerkingen heeft. Elk recept vereist specifieke culinaire ingrediënten die je overal in Skyrim kunt vinden.

PAARDEN, HUIZEN, BOEKEN EN OPBERGPLEKKEN

PAARDEN

Loop naar het zadel en druk op **X** om een paard te bestijgen. Houd **L2** ingedrukt om te galopperen. Druk tijdens het rijden op **X** om af te stijgen. Bezoek de stallen buiten de grote steden om een paard te kopen. Wanneer je snel naar een stad reist, blijft je paard op je wachten bij de plaatselijke stal buiten de stadspoorten.

HUIZEN TE KOOP

In elke grote stad zijn huizen te koop. Nadat je een huis hebt gekocht, kun je dit inrichten. Praat met de rentmeester van Jarl in elke grote stad voor meer informatie.

BOEKEN EN ANDERE DOCUMENTEN

Als je een boek of document activeert, kun je het lezen. Daarna kun je het terugzetten (**○**) of meenemen (**X**). Gebruik de linker en rechter joystick of **L1** / **R1** om door een boek te bladeren.

Als je een vaardighedenboek voor de eerste keer leest, verbeteren je vaardigheden. Spreukenboeken leren je spreuken en ze worden verbruikt als je ze leest.

OPBERGPLEKKEN

Opbergplekken zijn kisten, kratten, vaten, dressoirs, dozen, dode lichamen of wezens en nog veel meer. Druk op **X** om een opbergplek te openen. Als de tekst OPEN in rood wordt weergegeven, zijn de voorwerpen het eigendom van iemand anders.

WAARSCHUWING! Laat geen dingen achter in opbergplekken die niet van jou zijn! Als je later terugkomt, zijn ze waarschijnlijk verdwenen. Het kopen van een huis is één manier om in bezit te komen van opbergplekken.

GARANTIE

ZeniMax Europe Limited garandeert de oorspronkelijke koper van deze computerprogrammatuur dat de bij dit product geleverde disc/cartridge gedurende de eerste 90 dagen van de eigendomsverdracht geen gebrek zal vertonen. In dat geval dient u in eerste instantie het gebrekkige product te retourneren aan het verkooppunt, samen met enig aankoopbewijs. Indien dit om wat voor reden dan ook niet mogelijk is, dient u het product te retourneren aan ZeniMax Europe Limited op het hieronder vermelde adres, samen met enig aankoopbewijs, het verkooppunt, een verklaring die het gebrek omschrijft plus de originele verpakking indien u die nog heeft. ZeniMax Europe Ltd zal de verzendkosten van geretourneerde gebrekkige producten vergoeden. Deze garantie geldt in aanvulling op uw bestaande wettelijke rechten en tast die rechten niet aan, en uw wettelijke rechten worden op geen enkele manier beperkt of aangetast door deze garantie. Als u nader advies over uw wettelijke rechten wilt inwinnen adviseren wij u contact op te nemen met de Consumentenautoriteit, een consumentenorganisatie of een juridisch adviseur.

ZeniMax Europe Ltd.
Skypark - 9th Floor
8 Elliot Place
Glasgow, G3 8EP
Verenigd Koninkrijk

KLANTENSERVICE EN TECHNISCHE ONDERSTEUNING

Bel voor klantenservice en technische ondersteuning in het Engels naar +44 203 0270982 tussen 9.00 en 20.00 uur op maandag tot vrijdag, openbare feestdagen uitgezonderd, of van 10.00 tot 18.00 uur op zaterdag of ga naar www.bethsoft.com. Stuur voor garantieclaims de speldisc aan ZeniMax Europe Limited, Skypark – 9th Floor, 8 Elliot Place, Glasgow, G3 8EP, Verenigd Koninkrijk, met een aankoopbewijs waarop de datum wordt vermeld, het productnummer, een korte omschrijving van de fout of defect en een retouradres.

For Help & Support please visit: eu.playstation.com or refer to the telephone list below.

Australia	1300 365 911 Calls charged at local rate	Italia	199 116 266 Lun/Ven 8:00 – 18:30 e Sab 8:00 – 13:00: 11,88 centesimi di euro + IVA al minuto Festivi: 4,75 centesimi di euro + IVA al minuto Telefoni cellulari secondo il piano tariffario prescelto
Österreich	0820 44 45 40 0,116 Euro/Minute	Malta	23 436300 Local rate
Belgique/België/Belgien	011 516 406 Tarif appel local/Lokale kosten	Nederland	0495 574 817 Interlokale kosten
Česká republika	222 864 111 Po – Pa 9:00 – 17:00 Sony Czech. Tarifováno dle platných telefonních sazeb. Pro další informace a případnou další pomoc kontaktujte prosím www.playstation.sony.cz nebo volejte telefonní číslo +420 222 864 111	New Zealand	09 415 2447 National Rate 0900 97669 Before you call this number, please seek the permission of the person responsible for paying the bill. Call cost \$1.50 (+ GST) per minute
Danmark	70 12 70 13 support@dk.playstation.com Man–fredag 18–21; Lør–søndag 18–21	Norge	81 55 09 70 0.55 NOK i startavgift og deretter 0.39 NOK pr. Minutt support@no.playstation.com Man–fredag 15–21; Lør–søndag 12–15
Suomi	0600 411 911 0.79 Euro/min + pvm fi-hotline@nordiskfilm.com maanantai – perjantai 15–21	Portugal	707 23 23 10 Serviço de Atendimento ao Consumidor/Serviço Técnico
France	0820 31 32 33 prix d'un appel local – ouvert du lundi au samedi	España	902 102 102 Tarifa nacional
Deutschland	01805 766 977 0,12 Euro/minute	Россия	+7 (499) 238 36 32
Ελλάδα	00 32 106 782 000 Εθνική Χρόσηφο	Sverige	08 587 822 25 support@se.playstation.com Mån–Fre 15–21; Lør–søndag 12–15
Ireland	0818 365065 All calls charged at national rate	Suisse/Schweiz/Svizzera	0848 84 00 85 Tarif appel national/Nationaler Tarif/Tariffa Nazionale
		UK	0844 736 0595 Calls may be recorded for training purposes

If your local telephone number is not shown, please visit eu.playstation.com for contact details.

Wanneer u een van deze symbolen op een van onze elektrische producten, batterijen of op de verpakking daarvan ziet, geeft dit aan dat het betreffende product of de betreffende batterij in Europa niet als gewoon huisvuil verwijderd kan worden. Om ervoor te zorgen dat dit product of deze batterij nadat u deze verwijderd hebt op de juiste manier wordt behandeld, dient u deze te verwijderen in overeenstemming met de relevante plaatselijke wetten of eisen voor het verwijderen van elektrische apparatuur/batterijen. Als u dit doet, helpt u de natuurlijke hulpbronnen te behouden en de standaard van milieubescherming te verbeteren wat betreft het verwerken en verwijderen van elektrisch afval.

Dit symbool kan worden gebruikt op batterijen in combinatie met aanvullende chemische symbolen. De chemische symbolen voor kwik (Hg) of lood (Pb) worden weergegeven als de batterij meer dan 0,0005% kwik of meer dan 0,004% lood bevat.

BLES-01329

"D", "PlayStation", "PS3", "△ ○ × □" and "DUALSHOCK" are trademarks or registered trademarks of Sony Computer Entertainment Inc.
"Blu-ray Disc" and "BD" are trademarks. All rights reserved.

0093155144392

MAN-44392-DUT